

[Kaj Andresen.]

sag i almindelige pris- og lønstigninger. Hovedparten skyldes grundprisstigninger og rentestigninger. Vi ser af rapporten, hvordan grundpriserne stiger og stiger — 17-doblet i de sidste 30 år, 5-6-doblet i de sidste 10 år. I hovedstadsområdet var socialt byggeris grundpriser pr. m², efter eksempler der er beregnet i boligministeriet, for byggeri, der er taget i brug i 1968, dvs. påbegyndt i 1966-67, 135 kr. pr. m². Men om det byggeri, der starter i foråret 1970, er der oplyst, at grundpriserne nu er 250-300 kr. pr. m². Når rentestigningen siden maj 1969 derudover har medført, at årslejen er forhøjet med ca. 2.000 kr. eller ca. 20 kr. pr. m², så er det helt klart, hvori fordyrelsen ligger.

Hvad gør man så over for dette nybyggeri? Ja, der fremsættes en række forslag, som gør nybyggeriet endnu dyrere. Vi har allerede fået forslag om højere lånegrænse og kortere løbetid, højere lejeværdi, øget selvfinansiering osv. Det fordyrer nybyggeriet. Og samtidig vil man så nu foreslå, at der pålægges en del af beboerne i de bestående boliger en højere leje. Derved får vi endnu flere lejenniveauer, og der lægges en bremse på den bevægelighed på boligmarkedet, som i hvert fald i høj grad er en forudsætning for en udvidet sanering.

I det sociale byggeri foreslås der forhøjelse ved genudlejning, en forhøjelse på 15 kr. pr. m², dvs. 1.000-1.500 kr. om året ud over vurderingsforhøjelsen. Det vil jo også helt undergrave den målsætning, at man skal have en leje, der svarer til boligens brugsværdi. Til venstre i opgangen bor Hansen, der giver 6.000 kr. i leje, til højre i samme opgang med en tilsvarende lejlighed bor Pedersen, der betaler 7.500 kr., og man kunne såmænd nævne langt grellere eksempler på forhøjelser.

Disse forhøjelser vil efter opgivelserne i alt stille 10 mill. kr. om året til rådighed for landsbyggefonden. Tror boligministeren nu selv på, at disse 10 mill. kr. årlig kan løse det sociale byggeris finansieringsproblemer, vel at mærke når han afvikler rentesikringen? Med det nuværende niveau koster en årgang rentesikring vel knap 50 mill. kr. pr. år. De 10 mill. kr. over en årrække vil næppe kunne dække de almindelige prisstigninger, og jeg ved ikke, om ministeren har midler i baghånden til at forhindre prisstigningerne. Der er

da ingenting i udviklingen i de sidste år, der tyder derpå.

Efter boligministeriets egen opgørelse kostede socialt byggeri, der, som jeg før nævnte, blev taget i brug i 1968, som altså var startet et par år i forvejen, i Jylland 953 kr. pr. m², startet i 1970 koster det mellem 1.100 og 1.200 kr. pr. m². I hovedstaden var tallet for byggeri startet i 1966-67 1.085 kr. pr. m², startet i foråret 1970 mellem 1.375 og 1.827 kr. pr. m² med tilsvarende stigninger i bruttolejen. Det betyder i Jylland ca. 250 kr. pr. m², i København mellem 300 og 750 kr. pr. m² i omkostningsstigning. Man kunne have lyst til at spørge, om det er gennemførelsen af fastprissystemet, der har hovedansvaret for disse store stigninger, for så har regeringen jo også derigennem bidraget til en ganske pæn fordyrelse af nybyggeriet.

Lovforslagene her er, synes jeg, hverken en hel eller delvis løsning i hvert fald af det sociale byggeris eller nybyggeriets problemer. Det har heller ikke vældig meget med en boligpolitisk målsætning at gøre. Det er nok muligt, at det for regeringen er et nødvendigt led i et forsøg på at løse økonomiske problemer, og jeg beklager meget, at boligpolitikken skal være et led i disse forbrugsbegrænsende foranstaltninger. En langsigtet boligpolitik til afløsning af 1969-forliget er det i hvert fald ikke.

Det ser ud til, at det sociale byggeri skal tvinges ud i en krise, hvor stigende grundpriser, høj rente, svigtende boligsikring vil standse både langtidsplanlægningen og også medføre udlejningsvanskeligheder for de nye boliger, og det vil betyde enten en stor nedskæring af nybyggeriet eller også tvinge til en nedsættelse af boligkvaliteten. Og denne krise er ikke et spøgelse, der dukker op om nogle år; den står lige for døren. Det haster med en løsning. Der ligger store projekter for socialt boligbyggeri, der skulle i gang i de nærmeste år. De vil ganske enkelt blive lagt i skuffen, når man ikke kender finansieringsvilkårene. Jeg synes egentlig, B.T. havde ret, da det forleden bragte en leder med overskriften: Stop boligjaskeriet, og samtidig efterlyste et samlet og klart oplæg med en smule perspektiv.

De lovforslag, der ligger om det sociale byggeris vilkår og boligsikring, har vi altså ikke vældig meget sympati for. Vi har helt